

Meningslös drift med Strindberg

Strindberg skrev pjäsen Påsk på en vecka år 1900. Det är ingen bra text. Till det yttre presenterar den sig som ett passionsdrama om Jesu lidanden, död och uppståndelse illustrerat genom en ganska vanlig småborgerlig familj.

Texten är smockfull av kristen symbolik. Dramaturgin är icke desto mindre den folkliga förväxlingskomedins med förföljande fordringsägare, unga älskande, kärleksproblem hos de lite äldre och så vidare.

Resultatet är egendomligt: inga av pjäsens problem och konflikter är på allvar, karaktärerna är stereotyper, själva handlingen är redan år 1900 en tunnsliten kliché och slutet är sentimentalt dravel som återfinns i 100-tals romaner och skådespel från seklet före dess.

Varför man har valt att göra en föreställning på just denna Strindbergtext är en gåta för mig. Han har skrivit annat som står sig betydligt bättre i dag och där det fortfarande finns en konstnärlig utmaning. Glädjande är att regissören Voula Kerekidou's föreställning är bättre och mer underhållande än Strindbergs Påsk-text. Tråkigt är att hon inte lyckats skapa ett uns mening i föreställningen.

Jag tror ensemblen har insett detta. Mot slutet av pjäsen bryter David Lenneman plötsligt. Först tror man att han inte kommer ihåg texten men sen säger han: "Vad är det för mening med pjäsen? Förändrar det här någonting?" Nej jag tror inte det.

Jag begriper inte vad man vill med denna föreställning. Den marknadsförs som en undersökning av skam och utanförskap hos etniska och religiösa minoritetsgrupper i det nutida svenska samhället. Syftet anges vara att undersöka den nordiska klassikerrepertoarens relevans i ett mångkulturellt samhälle.

I denna föreställning – som handlar om en av de mest centrala situationerna i kristendomens mytologi – kommer man det inte närmare än att Elis fästmo Eleonora plötsligt säger sig vara muslim varför hon struntar i Jesus och påsk. Det är drastiskt och roligt men det leder inte till någon insikt om klassikerrepertoarens nutida relevans.

Föreställningen är modern

Teater

Påsk av August Strindberg

Västerås Teater, i lördags

Produktion: Nordiska Teatern/Västerbottensteatern, Smålands Musik och Teater, Riksteatern.

Regi: Voula Kerekidou.

Manusbearbetning: Birgit Hageby och Voula Kerekidou.

Scenografi: Helena Weegar.

Medverkande: David Lenneman, Rayam Jazairi, Mårit Carlsson, Roland Hedlund, Jonatan Rodriguez, Magdalena Eshaya.

i den mening att två tidsplaner möter varandra: skådespelarna i nutid och moderna vardagskläder möter den 100-åriga texten och miljön. De går ut och in ur rollerna och kommenterar spelet, sig själv och talar med publiken. Detta bäddar naturligtvis för krockar och här ligger mycket av det underhållande i föreställningen. Till exempel börjar föreställningen med att skådespelarna befinner sig i salongen och låtsas vara publik men då deras platser är dubbelbokade får de inte plats. En skådespelare får ett utbrott och låtsas känna sig diskriminerad och kränkt för att hon har en annan etnisk bakgrund. Man kommer osökt att tänka på diskrimineringen i krogköerna på Stureplan.

Långsamt samlas skådespelarna på scenen och det är roligt – men det har som sagt ingen relevans för Strindbergtexten som handlar om skam, skuld, botgöring och nåd, den kristna gudens nåd vill säga.

Roligt är det också när den gamla räven Roland Hedlund som spelar fordringsägaren Lindqvist försöker skapa sig en större roll. Lindqvist-rollen dyker egentligen först upp i tredje akten men Hedlund tycker nog att den kan vara med från början i alla fall. Det tycker inte kollegorna och förpassar honom från scenen. Hedlund gör detta och mycket annat med charm och humor och när han till slut faktiskt spelar fordringsägaren Lindqvist trollbinder han publiken med sin sublimeska skådespelarteknik.

Värre är det med David Lenneman som spelar huvudrollen Elis. Det funkar inte alls. Lenneman har onekligen en personlig street smart charm men det räcker inte till för att spela teater. Replikerna ur Strindbergs pjäs

Strindbergs Påsk. Eleonora (Magdalena Eshaya) och Elis (David Lenneman) vill försvara hemmet mot den skräckinjagande fordringsägaren Lindqvist.

Foto: Patrick Degerman

blir som damm i hans mun. Han saknar den mest grundläggande spelteknik. Det är mycket illa. Den gamla texten blir till stendöda transportsträckor. För att avleda uppmärksamheten från detta låter regissören Kerekidou Lenneman och hans motspelare utföra meningslösa icke-naturalistiska rörelser: det rivs

sönder mycket papper i denna föreställning (och det samlas noggrant in igen!) och kvinnor klättrar runt på möblemanagen som apor. Man får en unken känsla av scenskolornas statusimprovisationer första året.

Magdalena Eshaya, som spelar den psykiskt sjuka systern Eleonora, har däremot både yrkes-

kunnande och en stor talang. Hon är strålande och fånglar med sina monologliknande repliker. Hon kan konsten att blåsa liv och mening i den tunga texten. Men konsekvensen är att fokus i hela föreställningen förskjuts till en biperson och det är underligt.

Jesper Lange